

Kazimierz Godłowski

Jakuszowice, gm. Kazimierza Wielka, woj. kieleckie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 21, 117-118

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GRZYBÓW, gm. Staszów
woj. tarnobrzęskie
Stanowisko 1

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Tarnobrzegu

Badania prowadził mgr Krzysztof Garbacz. Finansowała
KfZChS "Siarkopol" w Grzybowie. Trzeci sezon badań. Cmentar-
zysko ciałopalne z okrasu wpływów rzymskich.

Przebadano część stanowiska o powierzchni 258,5 m².

Wyeksplorowano jeden grób ciałopalny popielnicowy, datowany na fazę B₁. Jednocześnie okreś-
lono zasięg cmentarzyska od strony południowej i zachodniej.

W całości odsłonięto konstrukcje kamienne /"mury" AIB/. Obiekty te ułożone były w przybliże-
niu wzdłuż osi E - W i usytuowane po dwóch stronach kamiennego kopca, odkrytego w 1986 r.

Odkryto również kolejne pochówki zawierające: psów oraz bydłęcy. Zakończono również eksplorację
pochówku 3, w którym odkryto szczątki kozy. Szczątki kostne we wszystkich pochówkach złożone były w
jmach o owalnych zarysach. W pochówkach 7 i 8 odsłonięto fragmenty jednego naczynia, datującego te
obiekty na wczesne średniowiecze. Pochówki 3 i 6 pozbawione były zabytków datujących.

Materiały oraz dokumentacja znajdują się w Biurze Badań i Dokumentacji Zabytków w Tarno-
brzegu.

Badania będą kontynuowane.

JAKUSZOWICE, gm. Kazimierza Wielka
woj. kieleckie
Stanowisko 2

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadził prof. dr hab. Kazimierz Godłowski. Fi-
nansował WOAK w Kielcach i UJ. Szósty sezon badań. Ślady
osadnictwa neolitycznego, osada kultur: trzcinieckiej,
łużyckiej, przeworskiej, ślady osadnictwa wczesnośrednio-
wiecznego, późnośredniowiecznego i nowożytnego.

Badania objęły obszar 190 m². Miąższość warstwy kulturowej dochodziła do 1,90 m. Wyróżniono
148 nowych obiektów osadniczych.

Z osadnictwem neolitycznym może łączyć się część materiałów krzemiennych. Pozostałością osady
kultury trzcinieckiej jest warstwa kulturowa o kilkudziesięciocentymetrowej miąższości oraz liczne
jamy, przeważnie o charakterze zasobowym. Oprócz ceramiki znaleziono liczne przedmioty z kości i rogu
oraz kilka zabytków brązowych m.in. 2 szpile i haczyk do wędki. Dość licznie była reprezentowana ce-
ramika kultury łużyckiej. Uchwycono warstwę z materiałami kultury przeworskiej z młodszego okresu przedo-
rzymskiego, a także w kilku miejscach warstwę kulturową z okresu wczesnorzymskiego. Przebadano też
częściowo 6 dużych, prostokątnych obiektów półziemiankowych z okresu wczesnorzymskiego o bokach dłu-
gości od 3 do 5 m. Znaleziono żelazną zapinkę z młodszego okresu przedrzymskiego /variant N/.
Wśród zabytków wiążących się z osadnictwem wczesnorzymskim na uwagę zasługuje fibula trąbkowata i frag-
ment szklanego pierścionka. Najliczniejsze i najbogatsze są ślady osadnictwa z młodszego okresu rzym-
skiego. Wiążąca się z nią warstwa kulturowa przekracza 1 m miąższości i zawiera bardzo dużą ilość ma-
teriału. Dokończono eksploracji obiektu półziemiankowego nr 16 /ok. 5,5 x 4,5 m/. Natrafiono też na
szereg jam, m.in. o charakterze zasobowym oraz na liczne dołki słupowe. Znaleziono m.in.: 11 fibul,
lub ich fragmentów /jedna pochodna od silnie profilowanych, pozostałe VI grupy Almgrena - w tym drugiej
w Jakuszowicach egzemplarz unikatowego typu zapinki z podwiniętą nóżką z prostokątnym otworem na ka-
błąku/, 8 monet rzymskich /3 denary i 4 subaeraty z II w. oraz antoninian Tetricusa I - 270-273/,
brązowy pierścionek z oczkiem z różowej amalii, kilkanaście fragmentów naczyń szklanych - w tym okazy
datowane na IV w., liczne paciorki szklane i bursztynowe, szklany kamyk i sztabkowatą kostkę do gry.
ułamki grzebieni, w tym jeden z dzwonowatym uchwytem. Z warsztatem metalurgicznym wiążą się bardzo
liczne ułamki tygielków oraz żużla metali kolorowych, wyraźnie skupiające się w określonym rejonie.

Znaleziono też dalsze półfabrykaty wyrobów brązowych m.in. toporkowatego wisiora, igła i pincetki, kawałki drutu i blachy brązowej oraz płasko rozkuty kawałek złota wagi 2,7 g. Grupujące się na ograniczonej przestrzeni bardzo liczne grudki surowego bursztynu oraz półfabrykat paciorka dowodzą istnienia warzaskatu bursztyniarskiego.

Ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego reprezentują ułamki ceramiki oraz odkryta już w roku ubiegłym jama zasobowa, na której dnie odkryto górny kamień żarnowy. Wśród monet nowożytnych znajdują się szeląg Jana Kazimierza i pruska moneta z r. 1777.

Materiały z badań znajdują się w IA UJ.

Badania będą kontynuowane.

JĘGLINIEC, gm. Szypliszki
woj. suwalskie
Stanowisko 1

patrz
wczesne średniowiecze

KAMIENICA SZLACHECKA, gm. Steżyca
woj. gdańskie
Stanowisko 3

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadzili: mgr mgr Małgorzata Tuszyńska i Mirosław Pietrzak. Finansował - WKZ w Gdańsku, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko płaskie kultury wielbarskiej z okresu wpływów rzymskich.

Cmentarzysko położone jest na północno-wschodnim skraju wsi, po północnej stronie drogi z Kamienicy Szlacheckiej do Przyrowia.

Dotychczasowe dane o stanowisku pochodziły z informacji ustnej; znajdowano tu groby popielnicowe /L.J. Łuka, Kultura wschodniopomorska na Pomorzu Gdańskim, t. 1, s. 175/.

Badania miały charakter ratowniczy. Przebadano około 400 m² w południowo-zachodniej części cmentarzyska, odsłaniając 14 obiektów, w tym 3 groby popielnicowe, 1 jamowy i 2 szkieletowe.

Z uszkodzonego grobu /br. nr 1/ pochodzi popielnica gliniana zdobiona polami na przemian gładzonymi i schropowanymi /grupa III wg R. Schindlera/ oraz sprzączka brązowa do pasa ze skuwką i prostokątne okucie; grób datowany na fazę B₂/C₁. Tę samą fazę reprezentuje grób nr 4 - szkieletowy wyposażony w brązową końcówkę pasa /grupa J.3 wg K. Raddatza/, sprzączkę brązową z fragmentem skuwki, znaczony grzebień rogowy trójwarstwowy /typ I wg S. Thomas/, fragmenty igły brązowej, 1 przęśliki gliniane i paciorki szklane.

Najbogatsze wyposażenie posiadał grób nr 5 - szkieletowy, datowany na fazę C₁ młodszego okresu rzymskiego. W skład jego inwentarza wchodziły: zapinka srebrna /Al VII, 211 - zbliziona/, zapinka brązowa /Al VI, 161-162 - zbliziona/, szpila brązowa /grupa III, 48 wg B. Bechmanna/, 2 końcówki pasa brązowe /grupa J.1 wg K. Raddatza/, brązowa końcówka pasa /grupa 0,8-11 wg K. Raddatza/, 2 ostrogi brązowe /grupa I wg K. Godłowskiego/ z resztkami tkanin i sznurka, 2 sprzączki brązowe ze skuwkami, resztki grzebienia rogowego trójwarstwowego oraz 1 ozdobne, brązowe okucie kamienia, jedno z nich wykładane złotą folią na srebrnej blaszce.

Jeden z grobów popielnicowych pochodził z wczesnego okresu halstackiego.

7 obiektów odkrytych na południowo-zachodnim skraju cmentarzyska uznano za stowy ciałopalne. W rzucie poziomym posiadały one kształt zbliżony do prostokąta o dłuższych bokach na osi E-W /długość 1,2 - 1,4 m, szerokość 0,9 - 1,10 m/. Obrzeżenia stanowiła ziemia intensywnie spalona, miejscami czerwona, pośrodku - szarobrunatna z licznymi kamieniami. W przekroju pionowym zagłębiały się nieckowato